

Betänkandet En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 28 oktober 2022

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Ernlund anför följande.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har skickat betänkandet En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17) på remiss till Stockholms stad för yttrande. I utredningen presenteras en rad förslag om ett nytt bedömningsinstrument, inrättande av ett nytt bedömningscentrum, huvudmannaskap, skattning av språklig progression och ersättning till kommunerna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret vill påpeka att förslagen riskerar att bidra till en ökad administration och kan komma att bli resurskrävande för kommunen. Det finns också ett behov av att förtydliga detaljerna i ett antal förslag. Stadsledningskontoret vill också påminna om att det redan idag råder brist på lärare i svenska som andraspråk, vilket kommer krävas för bedömningarna som ska genomföras.

Arbetsmarknadsnämnden instämmer i utredningens bedömning om att det behövs mer systematiserad uppföljning och databaserad analys inom sfi. Nämnden har ett antal synpunkter på utredningens förslag, exempelvis att det finns stor potential med det automatiserade provet men det finns nackdelar med adaptiva prov och AI-komponenter. Därtill anser nämnden bland annat att utredningen underskattat behovet av administration och påpekar att om modellen införs är det viktigt att ha incitament för att anordnare ska erbjuda studieväg 1, vars elever har en mer långsam progression.

Mina synpunkter

Det finns ett stort behov av reformer inom undervisningen i svenska för invandrare. Ett antal sådana har genomförts i staden de senaste åren, bland annat att alla elever får tilldelad kurstid, en delvis resultatbaserad ersättningsmodell och skärpta kvalitetskrav- och kontroller.

Den statliga styrningen av sfi och ramarna för hur sfi kan bedrivas behöver särskilt utvecklas och det har genomförts ett antal statliga utredningar som fortfarande inte har lett till förslag på förändringar. Staden har tidigare svarat på exempelvis KLIVA-utredningen och jag hoppas att flera av de åtgärder som föreslås där också kan genomföras framöver.

Vad gäller föreliggande utredning om sfi-peng anser jag att det är bra med välgrundade bedömningsinstrument för att mäta progression inom sfi och att god kvalitet i utbildningen och ökad genomströmning premieras.

Det är uppenbart att förslagen kommer påverka kommunernas planering och styrning av sfi i egenskap av huvudman för utbildningen. Därför är det viktigt att de system som införs och tillhörande krav tar hänsyn till kommunernas egna framsteg för god undervisning och kvalitetskontroll inom sfi, samt andra statliga kontroller, såsom nationella prov, och eventuella förslag som återfinns i tidigare utredningar, såsom fast kurstid. Jag vill också betona att utredningens uppskattade ersättning för genomförande av den föreslagna modellen troligtvis är grovt underskattad.

Jag hänvisar i övrigt till vad som sägs i stadsledningskontorets och arbetsmarknadsnämndens svar i denna promemoria.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 12 oktober 2022

KARIN ERNLUND

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Betänkandet En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Under år 2020 fick en särskild utredare i uppdrag av regeringen att föreslå hur en ersättning till utbildningsanordnare för sfi, så kallad sfi-peng, skulle kunna utformas som baseras på uppnådda språkresultat (dir. 2020:138).

I utredningen presenteras en rad förslag om ett nytt bedömningsinstrument, inrättande av ett nytt bedömningscentrum, huvudmannaskap, skattning av språklig progression och ersättning till kommunerna.

Ett problem som utredningen uppmärksammar för både kontroll och kvalitetsutveckling av sfi är att statistiken bedöms vara otillräcklig. Bristen på statistik försvårar enligt utredningen möjligheterna att följa upp sfi-verksamheterna så att de håller och utvecklar kvaliteten. Utredningen framhåller att det i dag saknas ett oberoende och likvärdigt mått på elevers språkkunskaper inom sfi.

För att mäta elevers kommunikativa språkförmåga föreslås ett nytt bedömningsinstrument som ska bestå av två komponenter: ett progressionstest och en träningsmiljö, så kallat lärverktyg. Progressionstestet och lärverktyget ska utgå från de kunskaper och färdigheter som finns i kursplanen för sfi.

För att kunna synliggöra progression i ett och samma mätinstrument föreslår utredningen ett digitalt adaptivt prov. Eleven ska göra progressionstestet vid flera tillfällen under utbildningen. Genom att testet används vid flera tidpunkter blir en jämförelse möjlig som kan visa på elevers språkliga progression. Resultatet av progressionstestet ska också tjäna som ingångsvärde i nästa kurs.

Progressionstestet föreslås vara obligatoriskt att delta i för alla sfi-elever. Alla elever ska göra delproven i hörförståelse, läsförståelse och skriftlig färdighet. Rektor kan dock besluta, i likhet med nationella prov, att en elev inte behöver delta i ett progressionstest eller i någon eller några delar av ett sådant test, om det finns särskilda skäl. En representativ grupp av elever per utbildningsanordnare ska väljas ut där slumpnummer avgör vilka som ska göra det muntliga provet.

Bedömningsinstrumentet ska inom många områden bygga på automatiserad bedömning av språkfärdigheter. Då den digitala kompetensen varierar bland sfi-elever och i många fall kan vara låg föreslås att progressionstestet kombineras med ett digitalt lärverktyg. Utredningen betonar vikten av att eleverna får träna i en testliknande situation i syfte att få tillförlitliga resultat. Om elever inte får möjlighet att öva i den digitala provmiljön kan begränsad datorvana påverka bedömningen negativt.

För framtagning och utveckling av bedömningsinstrumentet är utredningens förslag att ett nytt bedömningscentrum inrättas vid lämpligt lärosäte. Utredningen förordar Stockholms universitet som har kompetens som kan bidra till synergieffekter med verksamheter som till exempel Nationellt centrum för svenska som andraspråk och provgruppen för nationella prov vid Institutionen för ämnesdidaktik. Att knyta bedömningscentrumet till en universitetsmiljö kan enligt utredningen vidare ge möjligheter till forskning om sfi och automatiserad bedömning.

Utredningen föreslår att huvudmannen för utbildningen ska ansvara för att progressionstestet genomförs. För det fall en kommun har sfi-utbildning på entreprenad ska det fortfarande vara huvudmannen som ansvarar för genomförandet. Skolverket föreslås få ett bemyndigande att meddela de föreskrifter som behövs för att få ett rättssäkert genomförande och för att säkerställa likabehandling. Saker som utred-

ningen har identifierat som väsentliga för kommunen att tillgodose för testets oberoende är: en lokal med nödvändig infrastruktur såsom internetuppkoppling, hörlurar, dator eller ipad, videokamera, tangentbord och mikrofon samt möjlighet för elever att sitta relativt avskärmat och ostört.

För att beräkna en utbildningsanordnares mervärde och åstadkomma en legitim ersättningsmodell föreslår utredningen en mervärdesmodell. Syftet med mervärdesmålet är att med hjälp av statistiska modeller skatta en viss utbildningsanordnares bidrag till kunskapsresultaten. Mervärdesmålet ska justera för faktorer utanför utbildningsanordnarens kontroll, till exempel en viss sammansättning av elever.

Ersättningen, så kallad sfi-peng, föreslås betalas ut över befintlig finansiering av sfi genom ett årligt statsbidrag från Skolverket. Ersättningen baseras på progressions-testets resultat och är tänkt att premiera utbildningsanordnare som når ett högt mervärde efter att mervärdesmodellen beaktats. Utredningen föreslår att utbildningsanordnarna ska kunna använda bidraget till insatser de själva identifierat ska öka elevernas målpåfyllelse. Vidare föreslår utredningen att potten för den rörliga ersättningen ska vara 1 procent av de totala kostnaderna för sfi-utbildning i riket.

Utredningen föreslår att implementering av systemet genomförs i tre faser bestående av uppbyggnad av bedömningsinstrument vilket rekommenderas under åren 2023–2024, försöksverksamhet och utvärderingsperiod under åren 2025–2027, samt ett fullt genomförande från 2028 om utvärderingen faller ut väl. IFAU föreslås få ansvar för att utforma utvärderingen i samråd med SCB och det föreslagna bedömningscentrumet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Staden bedriver sitt arbete avseende sfi med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål 1.1 *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunkunskaper är kort.*

Stadsledningskontoret delar utredningens slutsatser gällande att det behövs mer systematiserad uppföljning och analys inom sfi-området. Ett nationellt, likvärdigt, mått avseende språkprogression som kan användas för att åstadkomma ökat kvalitetsarbete, kontroll och utvärdering skulle vara av stort värde. Ett sådant verktyg skulle möjligen kunna användas av kommunerna vid kartläggning och intesning av sfi-elever för att därigenom få fram språkprofiler. Att tillgängliggöra ett nationellt digitalt lärverktyg som är konstruerat av expertis inom andraspråksinlärning skulle också kunna bli ett viktigt verktyg för att bidra till ökad genomströmning i sfi.

Stadsledningskontoret vill dock påpeka att förslagen riskerar att bidra till en ökad administration och kan komma att bli resurskrävande för kommunen. Det finns också ett behov av att förtydliga detaljerna i ett antal förslag och flera konkretiseringar är överskjutna till myndigheter eller universitet att bereda vidare. Det är därför svårt att göra en bedömning av förslagens sammantagna konsekvenser och mervärde. Stadsledningskontoret efterfrågar därför en djupare analys avseende vilka kostnader för kommunerna som förväntas följa av förslagen.

Stockholms stad har stora elevvolymerna och kommer att behöva bygga upp ett omfattande administrativt system. Alla elever ska göra testet vid flera tillfällen vilket innebär att staden dagligen måste erbjuda flera lokaler utrustade med datorer och testledare som ska övervaka testningen. Utredningen har inte gjort några beräkningar för de samtalsledare eller externa bedömare som ska hålla i delprovet muntlig färdighet. Inte heller för den personal som ska göra stickprovskontroller i det skriftliga delprovet. Stadsledningskontoret vill i sammanhanget påminna om att det redan idag råder brist på lärare i svenska som andraspråk. Systemet behöver provas ut noggrant innan det kan anses funktionellt i relation till sfi:s kursplan och den heterogena elevgruppen som studerar på sfi. Det kommer vara helt avgörande för provens legitimitet hur lärare och elever upplever ett parallellt provsystem med både nationella prov och progressionstest.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 september 2022 enligt följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i utredningens bedömning om att det behövs mer systematiserad uppföljning och databaserad analys inom sfi. Det vore även värdefullt med ett nationellt likvärdigt oberoende mått på språkprogression som skulle kunna användas för systematiskt kvalitetsarbete, kontroll och utvärdering. Ett sådant verktyg skulle möjligen kunna användas av kommunerna vid kartläggning och intestning av sfi-elever för att därigenom få fram språkprofiler. Att tillgängliggöra ett nationellt digitalt lärverktyg som är konstruerat av expertis inom andraspråksinläring skulle också kunna bli ett viktigt verktyg för att bidra till ökad genomströmning i sfi.

Förvaltningen anser likväl att förslagen riskerar att bidra till ökad administration i verksamheten och kan bli väldigt resurskrävande för kommunen. Det finns också ett behov av att förtydliga detaljerna i ett antal förslag och flera konkretiseringar är överskjutna till myndigheter eller universitet att bereda vidare. Det är därför svårt att göra en bedömning av förslagens sammantagna konsekvenser och mervärde.

Ett nytt bedömningsinstrument ska utvecklas

Utredningen föreslår att ett bedömningsinstrument utvecklas som ska användas som såväl progressionstest som lärverktyg.

Progressionstest

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att utredningen gör kloka överväganden vad gäller fördelningen mellan adaptiva prov och automatiserade och mänskliga bedömningar. Eftersom det är stora volymer av elever som ska skriva proven i Stockholm stad är det positivt om en stor del av bedömningarna kan automatiseras. Detta för att spara rättningsresurser och för att eleverna ska kunna få snabb återkoppling kring de områden de behöver träna vidare på.

Förvaltningen bedömer att det finns stor potential med det automatiserade provet men det finns nackdelar med adaptiva prov och AI-komponenter. Risken för algoritm-bias är hög vid AI/ maskininläringstekniker som vid adaptiva prov vilket skulle ha behövt belysas mer utförligt i utredningen. Även om det finns vinster med att automatisera bedömningen kan en algoritm ge ett resultat som är systemiskt fördomsfullt på grund av felaktiga antaganden i maskininlärningsprocessen. Det kommer även att krävas insyn från huvudmän, skolor, lärare, elever men också allmänheten vid behov. Eleverna måste förstå resultatet och skolorna måste få insyn i detta eftersom det påverkar deras pedagogiska verksamhet och ekonomi.

Förvaltningen delar utredningens analys om att tekniken är för outvecklad för att kunna genomföra delprovet i muntlig färdighet automatiserat. Utredningen föreslår att provet genomförs med en mänsklig samtalsledare och i vissa fall även med en eftergranskande bedömare. På Vuxenutbildningscentrum i Stockholms stad genomfördes under 2021 nästan 8 000 nivåbedömningar på sfi-nivå. För att göra en individuell bedömning av elevens färdigheter är förvaltningens erfarenhet att det är viktigt att en erfaren pedagog gör en individuell bedömning. Arbetsmarknadsförvaltningen vill i sammanhanget påminna om att det redan idag råder stor brist på lärare i svenska som andraspråk.

Det är oklart i utredningen om det ska ske en kontinuerlig maskininläring för de adaptiva delarna i provet. Förvaltningens erfarenhet av adaptiva prov i matematik är att kalibreringen av provfrågor ofta tar längre tid än planerat. Även frågor kring informationssäkerhet och dataskydd för adaptiva prov är ofta mer komplexa än vad man initialt tror.

Deltagare och rektorer samt lärares ansvar för testning

Provet ska vara obligatoriskt för alla elever att göra i likhet med nationella prov. Stockholms stad hade 2021 ca 16 500 elever i sfi. Varje elev ska enligt utredningen göra testet vid flera tillfällen för att kunna mäta progression och testet beräknas ta 2 timmar exklusive restid. Elevvolymerna har förvisso sjunkit det senaste åren men för Stockholms stad skulle ett införande av modellen innebära att ett stort antal elever måste testas varje dag vilket ställer höga krav på att med kort framförhållning tillhandahålla platser. Därtill kommer vissa perioder ha ett högt tryck, annars föreligger risk för att provet förlorar sitt syfte om att mäta progression och fungera som ingångsvärde till nästa kurs. Förvaltningen delar utredningens förslag om att anpassningen av både test och bedömning måste göras för elever på studieväg 1.

Förslagen innebär att lärare kommer att få extra uppgifter. Dessa behöver utredas mer ur ett arbetsmiljöperspektiv. Förvaltningen anser även att kopplingen till nationella prov borde analyserats mer. Nationella proven ska också genomföras i slutet av kursen vilket innebär att de båda proven kommer att krocka i tid. Nationella prov har stor betydelse för elevernas betygsättning medan progressionstestet är kopplat till anordnarnas ersättning vilket borde utretts mer. Den kan även finnas ett behov av att justera förslagen utifrån utredningen KLIVA:s förslag om fasta kursstider.

Lärverktyget

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det skulle vara fördelaktigt med ett nationellt digitalt kvalitetssäkrat material för sfi som till stor del saknas idag. Eftersom lärverktyget ska vara uppbyggt delvis adaptivt och inte avser att mäta mot ett specifikt kunskapskrav så kan även progression från en låg språklig nivå synliggöras.

Det saknas dock analys om hur lärverktyget ska användas i skolverksamheten. Det är oklart hur lärverktyget ska integreras med kommunernas övriga system (vilket i Stockholm stads fall är Skolplattformen). När eleverna övar i lärverktyget bör process och resultat kunna överföras till respektive skolas lärplattform så att lärarna kan följa elevernas utveckling i ett system. I skolans lärplattform sker dessutom inlämningsuppgifter, närvarohantering och betygsättning. Integrationer mellan lärverktyget och skolans lärplattform innebär vanligtvis en kostnad som behöver finansieras. I utredningen verkar det som att lärverktyget är ett fristående system som således kräver ännu en inloggning för lärare, tid för att lära sig och extra administration. Om det inte finns integrationer och singlesign-on för lärare och elever är det stor risk att lärares arbetsmiljö försämras av ännu ett digitalt system och att ett motstånd byggs upp kring att använda lärverktyget.

Ett annat syfte med lärverktyget är att eleverna ska lära sig verktyget för att kunna göra progressionstestet på ett säkrare sätt. Här finns en risk att lärverktyget blir ännu ett system som eleverna ska lära sig. På den relativt korta tid som eleverna studerar ska de också lära sig skolans lärplattform och andra digitala verktyg som behövs för att klara sina studier. Detta kommer ta tid och med största sannolikhet blir det lärare som får hjälpa eleverna.

Inrättande av ett nytt bedömningscentrum

Arbetsmarknadsförvaltningen har inga synpunkter på förslaget att inrätta av nytt bedömningscentrum eller att det ska inrättas vid Stockholms universitet. Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag om att genomföra en försöksverksamhet inför ett eventuellt införande av sfi-pengsmodell och att den utvärderas. I synnerhet för att kunna bedöma de faktiska kostnaderna.

Huvudmannens ansvar för genomförandet

Huvudmannen för utbildningen ska ansvara för att testet genomförs och i lokaler med närvarande testledare och med teknisk infrastruktur på plats. Stockholms stad har stora elevvolymmer och en betydande del av undervisningen via olika utbildningsleverantörer runt om i staden. Progressionstestet förväntas genomföras vid flera tillfällen. För staden skulle det innebära att det behöver byggas upp en relativt stor organisation för att genomföra testningen. Förvaltningen delar utredningens bedömning om att testledarna behöver ha viss digital kompetens men bedömer att det vid testtillfällena också behöver finnas modersmåls- eller språkstöd.

När det gäller delprovet i muntlig färdighet ska huvudmannen erbjuda samtalsledare och ibland efterföljande bedömare. Det saknas här information om vilken kompetens externa samtalsledare eller bedömare ska ha. Dessa tjänster ingår inte heller i några beräkningar eller kostnadsersättningar. I delprovet skriftlig färdighet ska det även finnas personer som gör stickprovskontroller men det är oklart vem som ska ansvara för dessa tjänster.

Förvaltningen anser att utredningen underskattat behovet av administration. Dels så behövs ett digitalt system för själva administrationen av anmälningar till proven, dels så behöver personal kunna svara på frågor eller hjälpa till med anmälningsförfarandet. Det är inte heller helt tydligt hur många gånger som eleven ska erbjudas att göra testet eller hur länge testresultaten ska gälla. För kommuner med externa leverantörer behöver det finnas rutiner för hur deras lärare ska anmäla testdeltagare till huvudmannen.

Stort fokus på testning

Modellen innebär att eleverna i sfi ska genomföra både nationella prov och progressions-test. Förutom själva testtillfället som beräknas till två timmar samt eventuellt muntligt progressionstest ska eleverna öva på progressionstestet i lärvverktyget. Förvaltningen vill lyfta att det är vanligt att eleverna även behöver öva inför situationen med nationella prov som är kopplade till betygsättning. Utöver testsituationer, sker även kartläggning och nivåtestning vid inskrivning till sfi. Förvaltningen bedömer att det med två prov finns en uppenbar risk för att fokus tas från undervisningen och innehållet i kursplanen till att öva på test/prov. Det kommer även att krävas mer förberedelse och tid för de kortutbildade eleverna så att de kan känna sig trygga i två olika testsituationer. Alla elever studerar inte heller på heltid eller kombinerar sfi med en yrkesutbildning. För de eleverna kommer det bli ännu mindre tid för kursinnehållet eller mindre tid för att öva på testen.

Personuppgiftsbehandling och rättsliga förutsättningar

Arbetsmarknadsförvaltningen delar inte utredningens analys om att bedömningsinstrument inte leder till ”större negativa konsekvenser för personliga integriteten”. Innan den totala personuppgiftsbehandlingen är kartlagd är det svårt att veta vilka konsekvenser detta får för den enskilde. Bedömningsinstrument verkar ha fler personuppgiftsbehandlingar som sannolikt leder till hög risk för enskilda personers fri- och rättigheter som t.ex. profilering, automatisk rättning med AI-inslag, analys (inklusive maskininlärnings) av elevers uppsats, person i beroendeställning samt video- och ljudanalys av inspelat material.

Förvaltningens erfarenhet utifrån arbete med adaptiva prov inom matematik är att rättsläget för personuppgiftsbehandlingen kontinuerligt utvecklas inom IT-området och särskilt kring ny teknik. Bedömningsinstrument torde innehålla personuppgiftsbehandlingar där rättsläget inte är helt klarlagt. Utredningen tar inte heller upp frågan kring tekniska lösningar (blir det molntjänst eller on-prem för system och videoverktyg) eller dataskydd. Dessa frågor och andra juridiska frågor kopplat till personuppgiftsbehandling och dataskydd bör utredas innan provmodellen påbörjas så att det finns rättsligt stöd för den planerade personuppgiftsbehandlingen. I bedömningsinstrumentet ingår många olika typer av prov och teknik som ställer olika krav och får olika konsekvenser.

Språklig progression ska skattas i en mervärdesmodell

Förvaltningen anser att det är svårt att bilda sig en uppfattning om mervärdesmodellen eftersom den inte är helt färdig. Det är viktigt i likhet med vad utredningen framhåller att modellen kompenserar för faktorer som är utanför utbildningsanordnarnas kontroll. Om modellen införs är det viktigt att ha incitament för att anordnare ska erbjuda studieväg 1 vars elever har en mer långsam progression.

När det gäller statsbidraget är det positivt att utbildningsanordnarna endast ska rekvirera statsbidraget och att ersättningen ska gå till insatser som kan ge effekt på elevernas målfyllelse. Det är dock oklart hur insatserna ska följas upp. Det finns samtidigt en ryckighet

med ettåriga statsbidrag där det kommer att vara svårt för utbildningsanordnarna att satsa på mer långsiktiga insatser.

Kostnadsersättning till kommunerna

Ersättningen för de kostnader till huvudmannen som uppstår av modellen beräknas totalt till 14,5 miljoner kronor för 2028, 15 miljoner kronor för 2029 samt 15,5 miljoner kronor för 2030. Att uppskatta kostnader så många år fram i tiden är inte helt lätt då många faktorer, inte minst den tekniska utvecklingen, kan påverka hanteringen. Det är dessutom ett helt nytt system och inte någon anpassning av en existerande lösning. Förvaltningen menar likväl att ersättningen troligen är grovt underskattad. Beräkningarna bygger också på elevvolymen 2020 som kan komma att variera stort.

Stockholms stad har stora elevvolymen och kommer att behöva bygga upp ett administrativt system som även kompletteras med personal som kan svara på frågor, hjälpa till att byta tider etc. Alla elever ska göra testet vid flera tillfällen vilket innebär att staden dagligen måste erbjuda flera lokaler utrustade med datorer och testledare som ska övervaka testningen. Utredningen har inte gjort några beräkningar för de samtalsledare eller externa bedömare som ska hålla i delprovet muntlig färdighet. Inte heller för den personal som ska göra stickprovskontroller i det skriftliga delprovet. Förvaltningens erfarenhet är att det krävs erfarna testpedagoger med relevant kompetens för att kunna göra individuella bedömningar. Förvaltningen vill i sammanhanget påminna om att det redan idag råder brist på lärare i svenska som andraspråk.

Den resurs- och kostnadsökningen som krävs för att införa förslaget kommer att ställas i relation till ersättningen, så kallade sfi-pengen, på 1 procent. I Stockholms stads avtal med externa leverantörer finns redan idag möjlighet till extra rörliga medel som mervärde till anordnare vid goda resultat.

Förvaltningen anser i likhet med vad utredningen själva lyfter att systemet behöver provas ut noggrant innan man kan dra slutsatsen att det är funktionellt i relation till sfi:s kursplan och den heterogena elevgruppen som studerar på sfi. Det kommer vara helt avgörande för provens legitimitet hur lärare och elever upplever ett parallellt provsystem med både nationella prov och progressionstest

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD) enligt följande.

Vi välkomnar förslaget om att implementera nya bedömningsinstrument för att mäta individers kunskapsnivå inom sfi. Vi anser dock att testen ska vara obligatoriska för alla och rektorer ska ej kunna ta beslut om att vissa inte behöver genomföra proven. Risken är överhängande att de som är i störst behov av hjälp hamnar mellan stolarna om testen inte är obligatoriska för alla som undervisas i sfi. Vi vill även se regelbundna kontroller av sfiundervisningen för att säkerhetsställa en hög undervisningsnivå.

Den naturliga och vardagliga kontakten med det svenska språket saknas i mångas vardag. Därför är det i många fall inte kunskaper i modersmålet som behöver stärkas utan kunskaper i svenska. Bristfälliga kunskaper i det svenska språket medför stora svårigheter att kunna fullfölja en utbildning. Det underlättar inte heller möjligheterna till att kunna få ett arbete eller att känna sig inkluderad i det svenska samhället. Här spelar sfi-undervisningen en viktig roll. Utöver det så delar vi förvaltningens bedömning att flertalet förslag måste förtydligas och att flera konkretiseringar går vidare till berörda myndigheter för vidare beredning.